

Угода про асоціацію з Європейським Союзом: погляд підприємств

Оксана Кузяків

Виконавчий Директор, Інститут економічних досліджень і політичних
консультацій

Презентація підготовлена на основі даних опитування, проведеного в рамках проекту «Торговельна
політика і практика в Україні»

Проект «Торговельна політика і практика в Україні» реалізується Інститутом економічних досліджень і політичних консультацій у співпраці з
Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Національною радою торгівлі Швеції за фінансової підтримки Уряду Швеції

Оцінки та висновки цієї презентації належать авторам і не обов'язково поділяються Урядом Швеції чи Урядом України

Київ 2015

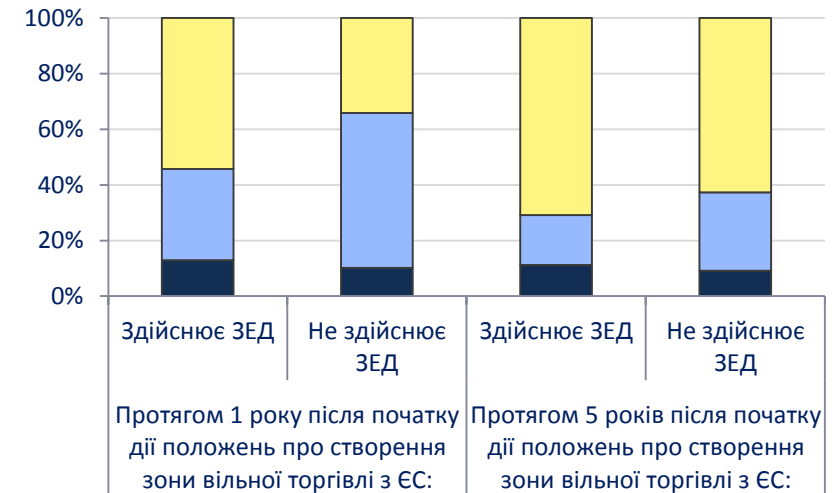
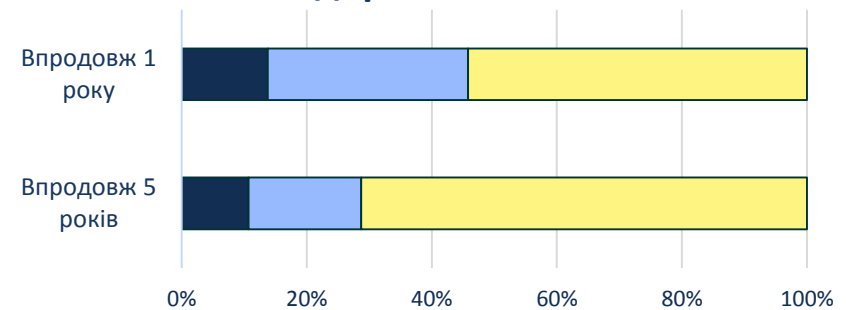
Опитування: основна інформація

- **Часові та територіальні виміри:** квітень-травень 2015 року, всі регіони України крім Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, а також тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей
- **Опитано 1009 підприємств, у тому числі:**
  - 1) **605 підприємств, що здійснюють експортно-імпорتنі операції:** 237 експортерів, 134 імпортери, 234 компанії, що поєднують експортну та імпорتنу діяльність;
  - 2) **404 підприємства, що працюють лише на внутрішньому ринку.**
- **Сектори:** сільське господарство та промисловість (машинобудування, харчова промисловість, виробництво металу та металообробка, виробництво тканин, одягу та взуття та інші галузі промисловості)
- Це опитування було проведене в рамках проекту «Торговельна політика і практика в Україні» за фінансової підтримки Шведського агентства розвитку (SIDA)

Зона вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС: очікування підприємств

- Підприємства очікують, що створення ЗВТ з ЄС позитивно вплине на їх діяльність:
  - 54% - впродовж 1 року;
  - 71% - впродовж 5 років.
- На відміну від експортерів та імпортерів, підприємства, які не займаються експортно-імпортною діяльністю, очікують виграшу від ЗВТ лише у довгостроковій перспективі.
- 11% підприємств прогнозують, що створення ЗВТ з ЄС негативно вплине на їх бізнес.
- Підприємства-експортери та імпортери оцінюють вплив ЗВТ на власний бізнес однаково позитивно.

За Вашими оцінками, як Угода про Асоціацію з ЄС, у тому числі створення ЗВТ з ЄС, вплине на Ваше підприємство?

■ Підприємство програє ■ Не вплине ■ Підприємство виграє

Зміни у торговельному режимі з ЄС: підприємства, що займаються ЗЕД

- Підприємства, що займаються ЗЕД, позитивно оцінюють зміни у торговельному режимі з ЄС.
- Найбільше підприємств позитивно оцінили спрощення процедур зовнішньої торгівлі (85%) та скасування ввізних мит для українських товарів (70%).
- Серед підприємств, що мають ЗЕД, 37% негативно оцінюють можливий вплив заборони використання географічних позначень ЄС.

Оцінка змін у торговельному режимі з ЄС
(підприємства, що мають ЗЕД)

Зміни у торговельному режимі з ЄС: підприємства, що не займаються ЗЕД

- Більшість підприємств передбачає позитивний вплив від спрощення процедур зовнішньої торгівлі (68% опитаних) та скасування ввізних мит ЄС для українських товарів.
- Гармонізація технічних регламентів, санітарних і фітосанітарних норм та екологічних стандартів матиме переважно нейтральних вплив.
- Серед підприємств, які не мають ЗЕД, 30% вважають, що скасування ввізних мит на конкурентні товари з ЄС негативно вплине на їх діяльність.

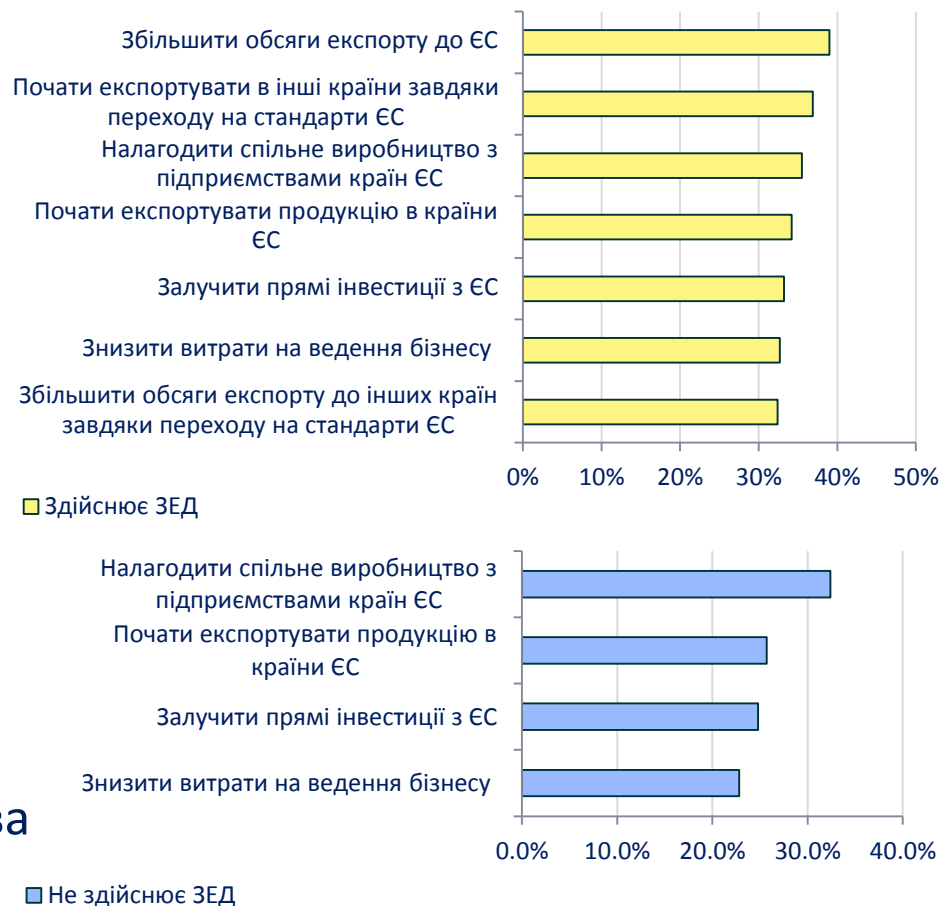
Оцінка змін у торговельному режимі з ЄС (підприємства, що не мають ЗЕД)

Перспективи в рамках торгівлі з ЄС

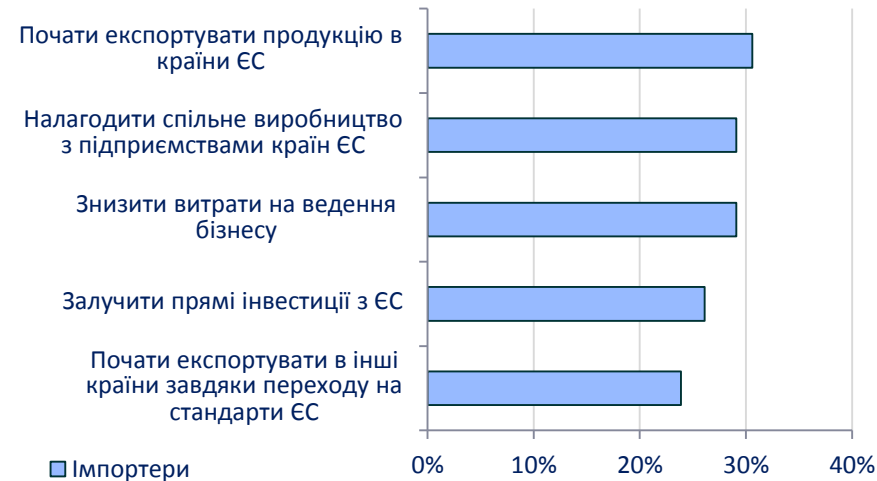
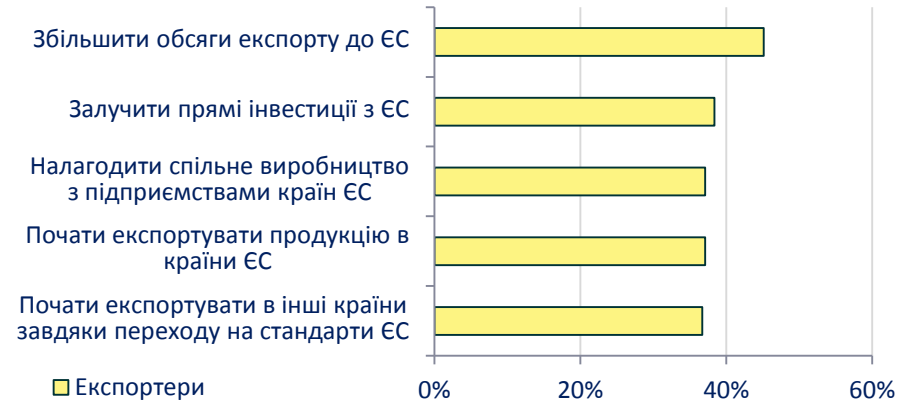
- Підприємства, що займаються експортно-імпортною діяльністю, бачать більше можливостей для свого бізнесу внаслідок створення ЗВТ з ЄС, зокрема:
  - збільшення обсягів експорту до ЄС (39%);
  - експорт в країни ЄС (34%) та до інших країн завдяки переходу на стандарти ЄС (37%);
  - налагодження спільного виробництва з підприємствами ЄС (36%).
- Підприємства, що не мають ЗЕД, в першу чергу сподіваються на налагодження спільного виробництва з підприємствами ЄС (32%).

За рахунок чого Ваше підприємство може виграти від зони вільної торгівлі з ЄС?

Перспективи в рамках торгівлі з ЄС: експортери/імпортери

- Підприємства-експортери розраховують на виграш від ЗВТ з ЄС за рахунок збільшення обсягів експорту до ЄС (45% опитаних) та залучення прямих інвестицій (38%).
- 37% експортерів збирається почати експортувати в країни ЄС та стільки ж – налагодити спільне виробництво з підприємствами країн ЄС.
- Імпортери в першу чергу очікують на можливість розпочати експорт продукції в країни ЄС (31%), налагодити спільне виробництво з підприємствами країн ЄС та знизити витрати на ведення бізнесу (по 29%).

Ризики в рамках торгівлі з ЄС

- Про відсутність жодних ризиків для свого виробництва внаслідок введення ЗВТ з ЄС повідомляють 23% підприємств.
- Для 27% підприємств створення ЗВТ з ЄС загрожує посиленням конкуренції на ринку продукції з боку іноземних компаній.
- Посилення іноземної конкуренції на ринку продукції є потенційним ризиком для 33% підприємств, які мають ЗЕД, та для 17% підприємств, які не мають.

Які потенційні ризики несе в собі введення зони вільної торгівлі з ЄС для Вашого підприємства?

Ризики в рамках торгівлі з ЄС: імпортери/експортери/немає ЗЕД

- Найчастіше наголошують на ризиках внаслідок ЗВТ з ЄС підприємства-експортери та ті, що поєднують обидва види ЗЕД.
- Для 40% експортерів потенційним ризиком є необхідність пристосовувати продукцію під нові стандарти, для 34% - посилення конкуренції з боку іноземних компаній на ринку продукції.
- Імпортерів здебільшого непокоїть посилення конкуренції з боку іноземних компаній на ринку продукції (26% опитаних).
- Серед експортерів та імпортерів про відсутність ризиків внаслідок створення ЗВТ з ЄС говорить по 22% підприємств.

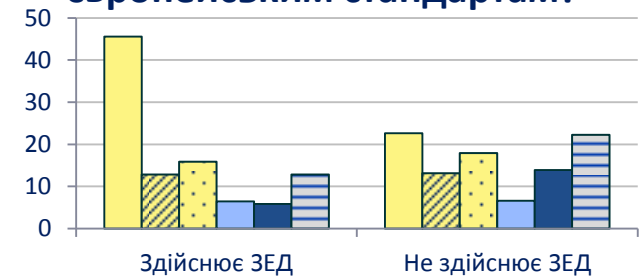
Які потенційні ризики несе в собі введення зони вільної торгівлі з ЄС для Вашого підприємства?

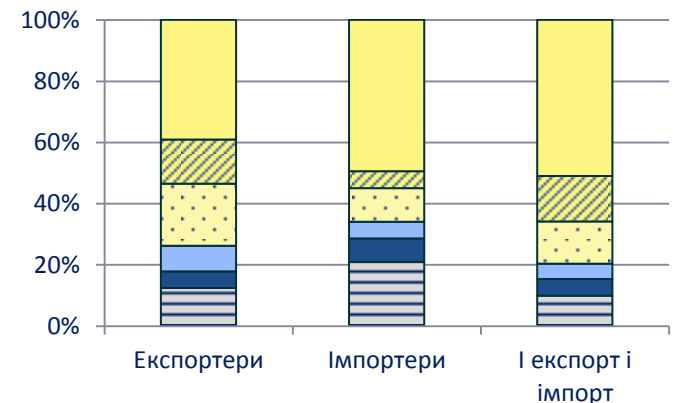
Відповідність стандартам

- Про повну відповідність продукції європейським стандартам повідомляє 46% підприємств, які працюють на зовнішніх ринках.
- Серед підприємств, що не здійснюють ЗЕД, відповідна частка становить 22%.
- Серед експортерів про відповідність продукції стандартам ЄС говорять 39% підприємств, серед імпортерів – 49%.
- Частково стандартизованою є продукція 35% підприємств-експортерів та 16% імпортерів.
- Найбільша частка підприємств, продукція яких відповідає стандартам ЄС, серед виробників, які мають і експорт, і імпорт (51% опитаних).

Чи відповідає Ваша продукція європейським стандартам?

Експортери/імпортери

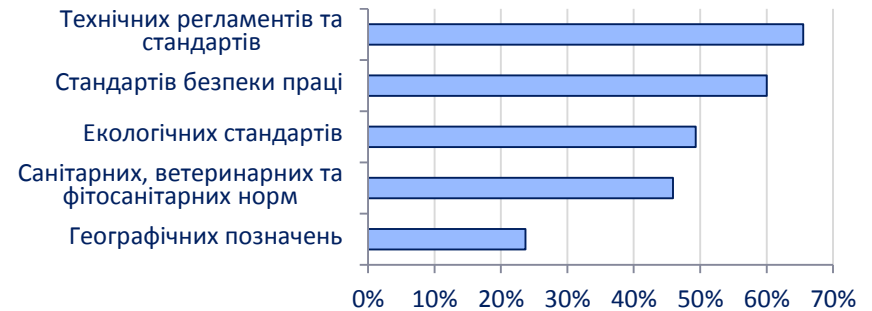

- Відповідає
- Частина продукції відповідає
- Відповідає, але не всім необхідним стандартам
- Продукція знаходиться в процесі сертифікації
- Не відповідає
- Наша продукція не потребує стандартизації

Очікувані витрати у зв'язку з адаптацією до вимог Угоди про асоціацію з ЄС

- Підприємства, що мають ЗЕД та ті, що не мають, однаковою мірою очікують понести витрати через необхідність адаптації до вимог ЄС.
- Більшість підприємств очікують на витрати, пов'язані з необхідністю адаптації технічних регламентів і стандартів (66%) та стандартів безпеки праці (60%).
- 40% підприємств, які мають ЗЕД та 31% тих, які не мають, очікують, що витрати, пов'язані з необхідністю адаптації технічних регламентів і стандартів, будуть для них найсуттєвішими.
- Всі підприємства очікують на певні витрати внаслідок адаптації до вимог ЄС.

Які витрати понесе Ваше підприємство у зв'язку з необхідністю адаптації до вимог Угоди про асоціацію з ЄС?

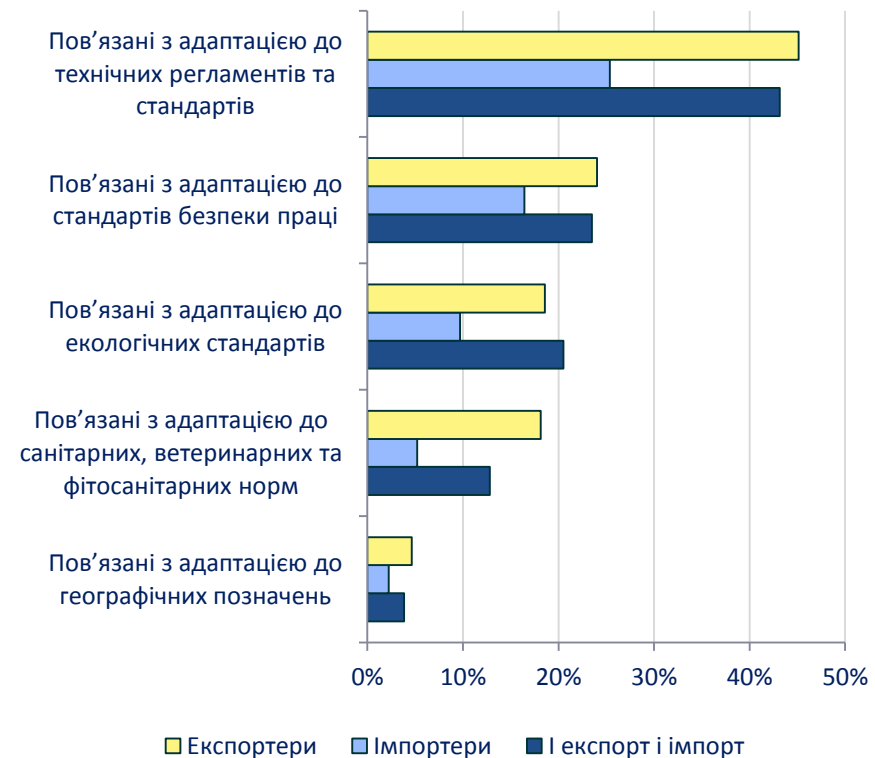
Які з витрат будуть найсуттєвішими для Вашого підприємства?

Очікувані витрати у зв'язку з адаптацією до вимог Угоди про асоціацію з ЄС: імпортери/експортери 12

- Витрати, пов'язані з адаптацією до технічних регламентів та стандартів серед експортерів очікує понести 45% підприємств, серед імпортерів – 25%.
- 24% експортерів передбачають витрати, пов'язані з адаптацією до стандартів безпеки праці (серед імпортерів – 16%).
- На витрати, пов'язані з адаптацією до екологічних стандартів, а також санітарних, ветеринарних та фітосанітарних норм, розраховує 18% експортерів.

Які з витрат будуть найсуттєвішими для Вашого підприємства у зв'язку з необхідністю адаптації до вимог Угоди про асоціацію з ЄС?

Перешкоди реалізації можливостей, які відкриває ЗВТ з ЄС

- Для реалізації можливостей, які відкриває ЗВТ з ЄС підприємствам не вистачає:
  - Наявності партнерів у країнах ЄС (33% опитаних підприємств);
  - Кредитів та інвестицій (26%);
  - Знань про ринок ЄС (24%);
  - Знання законодавства ЄС (24%).
- Перешкоди для максимальної реалізації можливостей ЗВТ з ЄС є однаковими для підприємств, які мають ЗЕД, та тих, які не мають.
- Про відсутність перешкод повідомляє лише 8% підприємств.

Чого найбільше не вистачає Вашому підприємству, щоб максимально реалізувати можливості, котрі відкриває зона вільної торгівлі з ЄС?

Перешкоди максимізації вигоди від ЗВТ з ЄС (експорт/імпорт)

14

- Відсутність партнерів у країнах ЄС найчастіше визначається як основна перешкода експортерами (39%) та підприємствами, що мають експорт і імпорт (33%).
- Серед підприємств-експортерів 31% потребує кредитів та інвестицій та по 27% - знань законодавства ЄС та ринку ЄС.
- Серед імпортерів нестачу партнерів, кредитів і інвестицій, а також знання ринку і законодавства ЄС відзначає близько 24% опитаних підприємств.
- Про відсутність перешкод говорять 8% експортерів, 11% імпортерів та 10% підприємств, які займаються експортом та імпортом.

Чого найбільше не вистачає Вашому підприємству, щоб максимально реалізувати можливості, котрі відкриває зона вільної торгівлі з ЄС?

Висновки

- Підприємства переважно позитивно оцінюють наслідки створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС.
- В рамках торгівлі з ЄС підприємства очікують розпочати або збільшити обсяги експорту та налагодити спільне виробництво з підприємствами країн ЄС.
- Підприємства очікують позитивного впливу від спрощення процедур зовнішньої торгівлі та скасування ввізних мит ЄС для українських товарів.
- Основними ризиками в межах торгівлі з ЄС для більшості підприємств є необхідність пристосовувати продукцію під нові стандарти та конкуренція з боку іноземних компаній на ринку продукції України.
- Продукція більшості опитаних підприємств не відповідає стандартам ЄС; про відповідність стандартам повідомляє 46% підприємств, що мають ЗЕД, та 23% підприємств, що працюють на внутрішньому ринку.
- Основними напрямками витрат, які очікують понести підприємства незалежно від виду ЗЕД, будуть витрати, пов'язані з адаптацією до технічних регламентів і стандартів та до стандартів безпеки праці.
- Для реалізації можливостей, які відкриває ЗВТ з ЄС, підприємствам не вистачає наявності партнерів у країнах ЄС, кредитів та інвестицій, знань про ринок і законодавство ЄС.

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна

тел: +38-044-278-6360

e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)